

Loon, Winst en Vermogen

Als onderwerp voor deze diesrede koos ik de behandeling van een aantal economische en sociale aspecten rond de verhouding tussen loon, winst en vermogen in de Nederlandse volkshuishouding. De keuze van het onderwerp berustte niet alleen op het feit, dat de daarmee verbonden problematiek gedurende de laatste jaren sterk de aandacht vraagt in de openbare gedachtenwisseling, doch bovenal op de omstandigheid, dat deze gedachtenwisseling naar mijn mening vaak ontsierd wordt door sentimenten, klakkeloze uitspraken en een opvallend gemis aan werkelijkheidsbesef. Zulks is te bedenkelijker wanneer men het doet voorkomen, alsof de aangevoerde argumenten zijn gebaseerd op gerechtigheid en naastenliefde, waardoor degene, die deze opvattingen niet deelt bij voorbaat is gediskwalificeerd.

De vaak ongenueanceerde benadering van deze vraagstukken door sociaal bewogen intellectuelen en door daarbij betrokken economische machtsgroeperingen kan naar mijn overtuiging dan ook grote schade toebrengen aan de oplossing van de problematiek waarvoor de heden-daagse samenleving zich ziet geplaatst.

Ter illustratie van mijn uitgangspunt moge ik een tweetal voorbeelden geven van niet voldoende gemotiveerde uitlatingen uit kringen, die ons zeer na staan:

In de eerste plaats citeer ik één der conclusies van de tweedaagse Studieconferentie van april 1967 der Christelijke vakbeweging, en wel conclusie 7:

„De inkomensverdeling in Nederland kan de toets der sociale rechtvaardigheid niet doorstaan. Het is onrechtvaardig, en dus onaanvaardbaar dat aan de top ongeveer een tiende deel van de inkomenstrekken een derde deel van het nationale inkomen geniet, terwijl aan de voet een derde deel van de inkomenstrekken slechts een tiende deel van het nationale inkomen ontvangt. Het is dan ook noodzakelijk, dat de overheid – met medewerking van maatschappelijke instituten – een meer doeltreffende inkomens- en loonpolitiek gaat voeren.”

De wijze waarop in deze stelling op de inderdaad grote inkomensverschillen wordt gewezen maakt haar intussen volstrekt waardeloos als basis voor een zinvolle discussie over de maatregelen, die haar op-